



**Commemoració de la quarta edició del Premi Robèrt Lafont
Viella, 5 de maig de 2017**

Benvinguts, Adieussiatz,

És un honor, com a directora general de Política Lingüística del Govern, de ser a l'acte de commemoració del Premi Robèrt Lafont d'enguany al cor de la Vall d'Aran, a l'església de Sant Miquel de Viella. I fer-ho acompanyada de ciutadans, acadèmics i estudiosos, convocats amb el Conselh de l'Aran.

Fa més de 700 anys que l'Aran es vinculà lliurament a la Corona catalanoaragonesa. El 25 de juny del 1313 reunits a Vielha els consellers dels municipis aranesos per elegir els diputats que havien de prestar jurament al rei Jaume II van acordar de demanar al rei reconeixement i respecte dels furs, privilegis i llibertats de l'Aran. Jaume II els reconeixia el 23 d'agost amb *Era Querimònia* a la capella del Palau reial a Lleida, al Turó de la Seu Vella. La llengua, en la seva expressió aranesa, i la cultura occitanes són part del patrimoni de Catalunya

Catalunya sap que les llengües que li són pròpies singularitzen el país, són un valor cultural i social i un element clau que ens identifica i cohesiona. En tornar les institucions democràtiques, el Govern articula una política de recuperació per a la llengua catalana en tots els espais d'ús i deixa clara l'aposta per la preservació i la recuperació també de l'aranès. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979 era un primer pas transcendent. El seu article 3.4 establia que *la parla aranesa seria objecte d'ensenyament i d'especial respecte i protecció*. Des d'aleshores, l'occità aranès ha anat guanyant empara legal a Catalunya.

El 1982, la DGPL creava una comissió redactora de les Normes ortogràfiques. Després de tres anys d'estudi, van ser aprovades pel Govern de la Generalitat. Foren un gran pas: les bases per fer possible l'ensenyament i l'ús oficial de l'aranès, el conreu literari i la transmissió de la llengua. Calia rigor científic i filològic, i també respecte i coneixement de la tradició escrita i literària del conjunt de la llengua occitana. En la comissió van participar-hi lingüistes de prestigi de l'espai occità com Pèire Bec i Jacme Taupiac.

La Llei de Normalització Lingüística de 1983 dedica el Títol V a la seva normalització. La Llei de règim especial de la Val d'Aran de 1990 encomana les competències en matèria de llengua al Conselh Generau d'Aran. La Llei de Política Lingüística de 1998 reblava el reconeixement de l'aranès. L'Estatut d'Autonomia de 2006 atorga l'oficialitat a l'aranès, occità a l'Aran, el més alt estatus jurídic de la història d'aquesta llengua. L'estatus jurídic va significar també el reconeixement de la llengua. De parla aranesa a l'aranès, part integrant de la llengua occitana. El 2010, el Parlament de Catalunya aprovava la Llei que el desplegava, amb el mandat explícit de vetllar per la unitat lingüística i de col·laborar amb els territoris i institucions de tot l'espai occità. També, en el marc de la política lingüística, la Generalitat va instituir el 2010 el Premi Robèrt Lafont per distingir persones o entitats per la defensa, projecció i promoció de qualsevol punt del domini lingüístic. El Premi honora l'insigne defensor, estudiós, escriptor i activista de la llengua occitana Robèrt Lafont, que tingué relació estreta amb intel·lectuals, lingüistes i polítics catalans.

Vam celebrar el lliurament de la quarta edició del Premi a Barcelona en un acte presidit pel conseller de Cultura. Aquest vespre el commemorem a Viella amb la voluntat d'apropar el guardó a la ciutadania de l'Aran, d'on és l'entitat guardonada. Com en les edicions anteriors, vam convidar diverses entitats a proposar persones i entitats per ser preses en consideració. Rebudes les candidatures, el jurat integrat per representants de la Generalitat i del Consell General d'Aran va decidir d'atorgar el Prèmi Robèrt Lafont 2016 la Fundacion Musèu Etnologic dera Val d'Aran.



per promoure la recollida i custòdia dels fons del museu, promoure activitats culturals de salvaguarda i difusió del patrimoni aranès, i difondre amb publicacions i actes culturals la cultura d'Aran.

Sou un estímulo per a les persones i entitats que es proposen l'impuls de la llengua occitana, sabent la riquesa diversa d'aquesta llengua que és, a Catalunya i a Europa, patrimoni de la cultura universal. Formeu part de les entitats i persones que han treballat decididament en favor d'aquest alt valor que és la llengua occitana i la cultura que s'hi expressa al llarg de segles. Amb el mèrit de voler-ne una llengua de futur. Felicito la presidenta de la Fundació i els membres de la Junta, com a directora general de Política Lingüística i en nom del Govern de Catalunya, pel Premi rebut i us n'agraeixo els mèrits que us en fan mereixedor. Ens encoratja la dedicació de tants anys al servei de la llengua occitana.

Evoquem avui la història i la llengua que ens agermana, a la memòria de Robèrt Lafont que homenatgem també amb el Premi que la Generalitat atorga amb el seu nom. La vostra trajectòria i els vostres treballs us arregleren al costat de Pèire Bec, Felip Gardy, Jacme Taupiac guardonats de les edicions precedents.

Confirmo amb aquest acte novament el compromís ferm del Govern de Catalunya de respectar i de promoure l'aranès.

Moltes gràcies. Plan mercé

Ester Franquesa i Bonet
Directora general de Política Lingüística
Generalitat de Catalunya